

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- Se acordă zece puncte din oficiu.
- Timpul de lucru efectiv este de două ore.

SUBIECTUL I**(70 de puncte)**

Citește fiecare dintre textele de mai jos pentru a putea răspunde la cerințele formulate.

Textul 1

— E ca și cum ar fi murit. A venit totuși veste despre ei. De la soțul dumnitale n-a venit, pentru că el stă undeva și ține taină. Dacă ar fi pierit, nu se putea ascunde. Eu ți-oi mai spune și alta. Dumneata trebuie să crezi că trăiește, ca să ai putere să-l cauți.

Femeia clătină din cap și-și strânse buzele, cu ușor dispreț.

— Dintre toate câte-mi spui, domnu negustor, eu înțeleg că vrei așa să mă mângâi, ca un om cu inimă bună. Să știi dumneata că eu am pornit după semne și porunci. Mai ales dacă-i pierit câtă să-l gădesc; căci, viu, se poate întoarce și singur.

— Bine, zise negustorul și tăcu, îndemnându-și caii cu iușca.

Joi, în 9 martie, părintele Daniil a făcut o frumoasă slujbă la biserică pentru cei patruzeci de sfinți mucenici din Sevasta. După geruri lungi, aceasta era întâia zi de moină. Streșinile picurau și soarele împrăștia de deasupra Măgurii, pe omături, o strălucire orbitoare. Corbi fâlfăiră spre albăstrime din brazii râpilor și pe urmă se întoarseră cu zboruri învăluite și croncăniri, ca să spargă cu clonțurile și să bată cu aripile ouăle înghețate în faur.

Vitoria dusesse cu Gheorghită frumoase daruri la biserică: colaci, colivă, untdelemn și vin. Asupra lor aprinsese cu mâna ei făclii. Pe urmă se închinase la toate icoanele și se oprise în preajma altarului. Părintele Daniil i-a dat sfânta împărtășanie. A închis ochii simțind o răcoreală de rouă în cerul gurii și-n toată ființa, și a îngenuncheat. Nimeni, dintre poporarii de față, nu cunoștea înțelesul acelei împărtășanii. Se curățise de orice gânduri, dorinți și doruri în afară de scopu-i neclintit. Murmurele și cântările slujbei ajungeau ca valuri line la urechi. Plătise părintele trei hârtii de câte douăzeci, ca să se roage și pentru călătoria ei. În adevăr, preotul, între celelalte chemări și rugăciuni, a înălțat glas pe care tot numai ea singură l-a înțeles, pătrunzându-se de el până în fundul ființii.

„Și încă ne rugăm pentru cei călători...” înălța frumoasa cântare părintele Daniil Milieș.

Vitoria suspină, bătu metanie sărutând lespeda de piatră și se înalță în picioare. Pentru dânsa slujba era isprăvită.

În zori-de-ziuă, vineri în 10 martie, munteanca și feciorul ei au închingat caii cei pagi și-au încălecat. Au trecut pe la părintele Dănilă și Gheorghită a adus maică-sa tașca de la cucoana preuteasă Aglaia. Au coborât la crâșmă și-au trezit pe negustor. Au cerut domnului Iordan rachiul într-o ploscă de lemn. Și când răsărea soarele, se aflau afară din sat, în lungul pâraului, cătră apa Bistriței.

Pe omături moi fâșâia austral și cerul era ca floarea de zlac*. Gheorghită purta aninat în laț, în dosul coapsei drepte, baltagul**. Vitoria potrivise și legase pușca cea scurtă dinapoia tarniței. Umblau alături înaintea săniei jidovului. Când izbucni soarele în răsărit cătră Bistrița, întâi munteanca și pe urmă flăcăul își făcură de trei ori semnul sfintei craci, închinând fruntea spre lumină.

Mihail Sadoveanu, *Baltagul*

***Zlac** – floarea-paștelui, plantă erbacee a cărei floare are culoarea albă sau roz

****baltag** – topor cu două tăișuri

Textul 2

Nu-s multe idei mari ale traiului în societate: pacea, libertatea, comunitatea, individul. Dreptatea. Dreptatea e o idee mare și, la fel cum războiul e prea important pentru a fi lăsat generalilor, dreptatea e prea importantă pentru a fi lăsată juriștilor sau statului în general. Dreptatea e o chestiune pe care o poate înțelege și ciobanul care nu a coborât de pe munte de 6 luni, și profesorul universitar și, spre deosebire de instalatori, care dacă doar ei înțeleg cum e cu țevile atunci e bine și așa, când vine vorba de dreptate, lumina nu vine de la câțiva aleși, ci de la o morală mai profundă, care e a noastră a tuturor, pe care o simțim cu toții și care ne leagă pe toți.

Oamenilor cărora le place libertatea tinde să le placă și dreptatea. Nu întotdeauna și invers, dar asta-i altă discuție. Eu unul le vreau pe amândouă. Spunea cineva, cândva, că legile nu sunt un set instrucțiuni, ci un gard și, atât timp cât nu-l sari, ești liber să faci ce vrei. Legile sunt domnia principiului peste domnia puterii, domnia ideii peste a pungii și, dacă-s făcute pentru oameni liberi, atunci sunt făcute să deschidă posibilități, nu să le închidă. Legea nu e făcută să-ți pună piedici, legea e făcută să țină răul la distanță și să-ți lase ție drum liber pentru a face bine așa cum vrei tu să-l faci sau pentru a fi tu însuși așa cum vrei să fii. Sau așa ar trebui.

Pot avea discuțiile astea cu prietenii mei, am avut discuțiile astea cu colegi, am vorbit despre dreptate la o sticlă de vin, despre ce înseamnă ea și de ce ne e sete de ea, de ce o simțim ca bună. Nu-l aud însă pe ministrul justiției din țara mea vorbind despre dreptate, îl aud ferindu-se de lumina soarelui pe orice subiect, cred că dacă l-ai întreba dacă cerul e albastru ar refuza să se uite în sus împreună cu tine și să zică ce culoare vede.

Dreptatea eliberează, nu constrânge. Încrederea în dreptate dă curaj ideii, vorbeii, acțiunii, dă naștere la inițiativă și la inovație, socială, profesională și economică.

Andrei Postolache, *Dreptatea este o idee mare*, pe site-ul „republica.ro”

A.

1. Notează, din textul 1, două gesturi ale Vitoriei la auzirea celor spuse de negustor.

2 puncte

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Vitoria pleacă la drum însoțită de :

- a) soț
- b) copii
- c) fiică
- d) fiu

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 2. 2 puncte

Încrederea în dreptate oferă:

- a) curaj
- b) onoare
- c) loialitate
- d) prestigiu

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect, valorificând informațiile din textul 1. 2 puncte

Plecarea începe:

- a) iarna
- b) vara
- c) primăvara
- d) toamna

Răspuns corect:

5. Notează „X” în dreptul fiecărui enunț pentru a stabili corectitudinea sau incorectitudinea acestuia, bazându-te pe informațiile din cele două texte. **6 puncte**

Textul 1

Enunțul	Adevărat	Fals
Vitoria împreună cu Gheorghîță au dus la biserică făină.		
Gheorghîță a pornit la drum înarmat.		
Vitoria simte că soțul său se află în pericol.		

Textul 2

Enunțul	Adevărat	Fals
Dreptatea constrânge, nu eliberează.		
Iubirea e inclusă în lista ideilor mari ale traiului în societate.		
Oamenilor cărora le place libertatea tinde să le placă și dreptatea.		

6. Precizează, în unu – trei enunțuri, o trăsătură a Vitoriei, identificată în fragmentul de mai jos, și mijlocul de caracterizare utilizat, ilustrându-l cu o secvență relevantă: „ Vitoria dusese cu Gheorghîță frumoase daruri la biserică: colaci, colivă, untdelemn și vin. Asupra lor aprinsese cu mâna ei făclii. Pe urmă se închinase la toate icoanele și se oprise în preajma altarului. Părintele Daniil i-a dat sfânta împărtășanie.”.

6 puncte

7. Prezintă, în 30 – 70 de cuvinte, un element de conținut comun celor două texte date, valorificând câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

8. Crezi că este important să fii corect cu cei din jurul tău? Motivează-ți răspunsul, în 50 – 100 de cuvinte, valorificând textul 2. **6 puncte**

9. Asociază fragmentul din *Baltagul* de Mihail Sadoveanu cu un alt text literar studiat la clasă sau citit ca lectură suplimentară, prezentând, în 50 – 100 de cuvinte, o valoare morală/culturală comună, prin referire la câte o secvență relevantă din fiecare text. **6 puncte**

B.

1. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Conțin hiat toate cuvintele din seria:

- a) creioane, copii
- b) caisă, idee
- c) oaie, rouă
- d) duioasă, maiou

Răspuns corect:

2. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Seria care conține doar cuvinte derivate cu prefix este:

- a) vulturește, studențime
- b) necaz, strădanie
- c) răstălmăci, inuman
- d) realizabil, străvechi

Răspuns corect:

3. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Sensul cuvântului subliniat în secvența „De la soțul dumnilor n-a venit, pentru că el stă undeva și ține taină.” este:

- a) secret
- b) post
- c) ședință
- d) reguli

Răspuns corect:

4. Scrie în casetă litera corespunzătoare răspunsului corect.

2 puncte

Există o relație de polisemie între cuvintele subliniate din seria:

- a) „Și-a pus mâinile pe ochi”; „Vânătorul ochi prada.”
- b) „Ne vedem în luna mai”; „M-ai supărat foarte tare.”
- c) „Bătrânul savurează un pahar de vin”; „Așteaptă-mă, vin imediat.”
- d) „Când izbucni soarele în răsărit”; „A izbucni războiul în Italia.”

Răspuns corect:

5. Transformă construcția verbală activă într-o construcție verbală reflexiv-pasivă:

6 puncte

„Judecătorul stabilește regulile.”

Construcția verbală reflexiv-pasivă:

6. Alcătuieste un enunț imperativ, în care substantivul propriu „Vitoria” să fie în cazul vocativ (1) și un enunț interogativ, în care un pronume demonstrativ de diferențiere să aibă funcția sintactică atribut pronominal prepozițional (2).

6 puncte

7. Transcrie propozițiile din fraza următoare, precizând felul lor: „Corbi fâlfăiră spre albăstrime din brazii râpilor și pe urmă se întoarseră cu zboruri învaluite și croncăniri, ca să spargă cu clonțurile și să bată cu aripile ouăle înghețate în faur.”.

6 puncte

8. Acesta este mesajul transmis de judecător. Ajută-l să completeze cu cuvintele care lipsesc.

6 puncte

Dreptatea nu _____ (a fi, indicativ, viitor standard, persoana a III-a, singular) niciodată ignorată! Doar o persoană care a avut _____ (succes, plural) își poate recunoaște vina. Liderii _____ (nostru, plural) sunt corecți? V-ați pus vreodată această întrebare? _____ (a voi, indicativ, imperfect, persoana I, singular) doar un răspuns sincer. Toți avem _____ (vis, plural), dar _____ (bun, superlativ relativ de superioritate) soluție rămâne etica.

SUBIECTUL AL II-LEA**(20 de puncte)****Crezi că o societate poate funcționa fără justiție?**

Scrie un text argumentativ, de minimum 150 de cuvinte, în care să susții răspunsul la întrebarea de mai sus, valorificând textul 2 și experiența personală/de lectură.

În scrierea textului, vei avea în vedere:

- formularea unei opinii;
- prezentarea a două argumente care să susțină opinia formulată;
- enunțarea unei concluzii;
- utilizarea corectă a conectorilor în argumentare.

Punctajul pentru compunere se acordă astfel:

- conținutul compunerii – 12 puncte
- redactarea compunerii – 8 puncte (marcarea corectă a paragrafelor – 1 punct; coerența textului – 1 punct; proprietatea termenilor folosiți – 1 punct; corectitudinea gramaticală – 1 punct; claritatea exprimării ideilor – 1 punct; ortografia – 1 punct; respectarea normelor de punctuație – 1 punct; lizibilitatea – 1 punct).

Notă! Compunerea nu va fi precedată de titlu sau de motto. Punctajul pentru redactare se acordă doar în cazul în care compunerea are minimum 150 de cuvinte și dezvoltă subiectul propus

VOX VALACHORUM